

שְׁלַח לַחֲמֹד

פְּרִשְׁתַּת זְעָבִים | תשפ"ה

בצדקה תכנוני

גליון 392

סיפור לשבת

"לְדוֹד ה' אֹרִי וְיִשְׁעִי"

"אורי" בראש השנה שהוא יום הדין, שנאמר (תהלים לז, ו): "וְהוֹצִיא כְּאוֹר צִדְקָךְ וּמִשְׁפָּטְךָ כְּצִהְרִים", "וישעי" ביום הכפורים, שיושיענו וימחול לנו על כל עונותינו. (מדרש תהלים). רבי יעקב גלינסקי הסביר, 'אני לדודי ודודי לי', כאשר אדם נזקק לרופא, חוקר ומחפש מיהו הרופא הטוב ביותר, המומחה מכולם, שולחים אותו לכתובות שונות לראות ולבדוק המלצות וכו'. אך כאשר נזקק הוא לנסוע באוטובוס או עולה הוא על מטוס אין הוא מברר מי הטייס, מי הם צוות המטוס כמה טיסות ביצעו, והאם בהצלחה? אלא שאלתו היחידה היא באיזה חברת תעופה כדאי לטוס, ולכל היותר היכן יהיה מקום מושבו. מדוע? מה השוני? התשובה כל כך פשוטה, הרופא, אם יחשוב על עצמו בלבד ולא על המטופל הרי במקרה הגרוע הוא ישלח אותו לעולם שכולו טוב. ואז? הרופא יישאר בחדר הניתוח בעוד החולה בעולם העליון. אבל הטייס, אם ידאג לעצמו בלבד, ידאג בהכרח גם לנסועיו, כי אם חלילה אינו דרייבר טוב, הוא גם פוגע בעצמו לבד מנסועיו. וזה כביכול מצבנו שאנו קשורים עם הקב"ה בקשר של אבא ובניו, ישראל וקוב"ה חד הוא, וזהו מה שדרשו "אני לדודי ודודי לי" כי נסמכים אנו על רבש"ע כי דואג הוא לנו באותה בחינה שדואג הוא לעצמו. (סיפורי צדיקים)

"בְּאֵין מְלִיץ יִשָּׁר מוֹל בּוֹזֵד פִּשְׁעֵי, תִּגְדֹּל לִיְעֲקֹב דְּבָר זֶה וּמִשְׁפָּטִי"

כשאדם יודע את אפסותו, הוא יודע ומודע שחטא בשל תאוות ליבו וחולשתו, ולכן לא הצליח להתגבר על יצרו הרע. עצם העובדה שהוא משים את עצמו ל'אין מליץ ישר' – זה ממליץ עליו לטוב לפני הקב"ה. (הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיצ'וב). פעם בראש השנה כשנכנסו הרה"ק השר שלום מבעלזא זיע"א עם בנו הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זיע"א לבית הכנסת להתפלל, אמר אביו מרן מהר"ש לבנו, שם עומדים שני יהודים ומשוחחים, לך ושמע על מה הם מדברים. חזר ואמר ששמע אחד אומר לחברו, אוי, היום ראש השנה, במה אנו באים לפני מלך המלכים. אמר מהר"ש שבכך ביטלו קיטרוג שהיה בשמים. על כל המלצות הסניגור על עם ישראל ענה המקטרג, טען הסניגור ישראל נותנים צדקה, השיב כנגדו הקטיגור, גם הגויים נותנים צדקה. ועוד כהנה וכהנה. רק כאשר אמר הסניגור שלישראל יש לב נשבר, לא יכול המקטרג לעמוד כנגדו, לפי שלב נשבר נמצא רק בישראל, ויהודים אלה הם שביטלו את הקיטרוג בשמים.

גַּם אִי לְטוֹבָה

כתב מהרש"ק ב'חכמת שלמה' בשו"ע או"ח שלאחר תפילת שחרית לפני קריאת התורה יהא רגיל אדם לומר 'גם זו לטובה' 'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד', ויסתובב במאור פנים ושמחת לב, שאם עשו סימנא מילתא בליל ר"ה בכמה מיני מאכלים, אין לך סימנא מילתא כמאור פנים בראש השנה, שאם פניו מלא פחד ורעדה, מתח וחרדה, עצב ובלבלה, אין לך סימן לא טוב גדול מזה, שהרי אמרו שכמו שאתה נראה בראש השנה כך ייראה כל השנה, א"כ צריך להיות חכם גדול בראש השנה לחשוב שבדודאי ייטיב ה' עמנו, כי חדות ה' היא מעוזכם.

(ר' מנשה ישראל רייזמן)

הפלא ופלא

אוצר בלום של פלאי פלאות מגנוי קדם

אות ד

דבר בשם אומרו

אחת השושלות הארוכות ביותר של אמירת הלכה בשם כל מי שהשמיע אותה, נמצאת במסכת חולין (צח, א): "אמר רב שמן בר אבא, אמר רב אידי בר אידי בר גרשום, אמר לוי בר פרטא, אמר רבי נחום, אמר רבי בריי, משום זקן אחד ורבי יעקב שמיה, דבי נשיאה אמרו: ביצה בשישים אסורה". כלומר, רבינא ורב אשי מסרו הלכה שעברה שבעה אמוראים עד שהגיעה לאוזניהם ומסרו אותה בשם כולם. במסכת נדרים (ח, ב) מצינו מימרה שנמסרה איש מפי איש ועברה בין שמונה אנשים: "אמר רב שמעון בר זבדי, אמר רב יצחק בר טבלא, אמר רב חייא אריכא דבי ר' אחא, אמר רב זירא, אמר רב אלעזר, אמר רב חנינא, אמר רב מיאשה, משמיה דרבי יהודה בר אילעאי". האם אכן צריך להעביר שמועה גם בשם מי שלא חידשה אלא רק העבירה מאחרים? רבי יצחק אלחנן מקובנא – בהקדמה לספרו "נחל יצחק" – כותב, כי בשאלה זו נחלקו אמוראים בירושלמי (שקלים ז, ב).

דבר מגונה

אדם שמביט על דבר מגונה – הבטה מגונה זו נחקקת בנפש. כן כתב ה"אבן עזרא" (דברים כג, יד): "כל דבר נראה לעינים והוא מגונה – יוליד דמות גנאי בנפש".

דברים בטלים

יש פעמים שטוב לאדם לאכול מדברים המביאים לידי שכחה. כיצד יתכן הדבר? בספר "חסידים" (סימן תתרח) מובא, כי אדם שבמקום לעסוק בתורה הינו עוסק בדברים בטלים – "מוטב לו שלא היה נזהר מדברים המשכחים, כדי שישכח דברים בטלים שעוסק בהם".

ר"ת	יצאה	כניסה	
ירושלים	19:55	19:15	18:04
תל אביב	19:53	19:17	18:21
חיפה	19:55	19:16	18:13
באר שבע	19:55	19:16	18:22

צדקה ומרפא

מעשי צדקה של אנשי התנ"ך והש"ס

אבני הבהן

החסד והגמול

גנבה נוראה נגנזה על כל בני עלי הבהן עקב מעשיהם ועקב כך שלא מנעם. "וכל מרבית ביתך ימותו אנשים" שקל ורעו ימותו בהיותם צעירים. (ר"ה יח. יבמות קה.). אבל מצאו חכמים צדקה לצאצאי עלי הרוצים להנצל מקללה זו. לעסק בתורה ובגמילות חסדים, שגשבע הקב"ה שלא יתפטר עונם בנזכר ובמנחה, אך תורה ומעשים טובים עומדים כתרים בפני הפרענות, והם למעלה מנזכר וממנחה. מספרת הגמרא: "רבה ואבני מדבית עלי קאתו (מזרע עלי היו). רבה דעסק בתורה היה ארבעין שנין. אבני דעסק בתורה ובגמ"ח היה שיתין שנין". לגרסת רש"י לא מדבר ברבה, דודו של אבני, אלא ברבה, בר הפלוגתא של אבני. נתן להוכיח שהגרסה היא רבה, שהרי הוזכר כאן רבה לפני אבני, ואלו רבא אינו מוזכר לעולם לפני אבני! עשרות פעמים בש"ס מופיע הצמד "אבני ורבא", ובכל המקרים כלם, ללא יוצא מן הכלל, קודם אבני לרבא. זאת משום שדרך הגמרא להקדים את מי שקדם בראשית הישיבה לחברו שכתן אחריו. מזה נראה שהגרסה כאן היא רבה ולא רבא, שהרי כאן הוא קודם לאבני, ככלל אותם פעמים שבהן מוזכרים רבה ואבני בש"ס. מבאר, שבעוד שאבני חי ששים שנה, עקב עסקיו בתורה ובגמ"ח, חי רבה

וכשבאתי לשם (לביית מרי בר מר), הביאו לפני ששים

(או רבא) רק ארבעים שנה, מכיון שלא עסק בגמ"ח מיני תבשילים, ואכלתי ששים חתיכות, חתיכה מכל באפן מספיק (תוס'). הגמרא בכתובות (קו.) מספרת על תבשיל. והתבשיל האחרון היו קוראים לו יצלי קדרי, מספר התלמידים שהיו סמוכים על שלחנם של כמה ורציתי לזכור (לאכול) אחרי את הקערה שהגש בה. חכמים: כאשר נפטרו התלמידים מבית מדרשם של רבה אמר אבני: זהו שאומרים הבריות: "כפין עניא ולא ורב יוסף, היו נשאים ארבע מאות תלמידים סמוכים על ידע - העני רעב ואינו יודע, שאינו מרגיש ברעבון שלחנם, וכנו עצמם "ותומים", מפני שנפחת המנין הרב קבתו, מפני שאינו מרגל באכילה... אבני מעיד שהיה של התלמידים שהיו קדם. כאשר היו התלמידים נפטרים רעב מפני עניו. ואפשר לומר כי באמת בראשית דרכו מבית מדרשו של אבני, ויש אומרים מבית מדרשו של רב היה עני אך לאחר שנתמנה כראש ישיבה העשיר, או פפא, ויש אומרים מבית מדרשו של רב אשי, היו נשאים שלא העשיר אלא שאת התלמידים האכיל מכספי מאתים תלמידים סמוכים על שלחנם, וכנו עצמם "ותומים" הוצדקה שהיה ממנה עליהם. ומרבי ומורי הרב רפאל של תומים, לפי שהם היו מועטים אף מתלמידי רבה ורב כהן שליט"א שמעתי כך: דוקא אבני יותר מרבה, בחר יוסף שכונו עצמם "ותומים". מגמרא זו נראה שאבני היה לעסק בגמילות חסדים, כהשפעה ממצבו שגדל כבר עשיר וכלכל תלמידי חכמים רבים בהיותו ראש הישיבה. משעת לידתו ללא אב נאם, והרגיש בעצמו את צער ולכאורה יש סתירה לגמרא זו ממסכת מגלה (ז): רבה החלש. ואפשר להוסיף: אבני שידע עני גשמי מהו, שלח לו למרי בר מר ביד אבני מלוא השק תמרים ומלא קובע: "אין עני אלא בדעת" (נדרים מא.).

אלעזר איש ביתר

תולדותיו

איש צנארוני, עני שמעשיר, אינו משנה מנהגו מכאשר היה ברתותא. תנא בדור השלישי סביב שנת ג'תת"ז. רגיל בתחלה שאף על פי שנתמנית לראש בפומפדיתא, כנינו בא משם מקומו ברתותא, שזהויו נתון במחלקת. עדן אתה שולח לו רק דברים מצויים, כאלו עדן עני תלמידו של ר' יהושע, ונחלק עם ר' עקיבא לגבי האפן עתה. שלח הוא אליו, מרי בר מר לרבה, מלוא השק המדק שבן נאמרה ההלכה מפי רבם (תוספתא, זנגביל, ומלא הכוס פלפל ארוך. אמר אבני: עכשו יאמר בכורות ז, ג). בין החכמים שמסרו בשמו היו רבן אדוני (רבה): אני שלחתי לו דברי מתיקה והוא שלח אלי שמעון בר גמליאל ור' שמעון בר יוחאי (תוספתא, דברים חריפים! אמר אבני: כשיצאתי מבית אדוני (רבה) זבים א, ה). על מצות הצדקה אמר: "תן לו משלו ללכת אל בית מרי בר מר, הייתי שבע. שאתה ושלך שלו". (אבות ג, ז).

ישמחו במלכותך

סוד מכה הגדול של השמחה בשבת המלכה

פרק ט' | מקדש השבת

זיין ישמח לבב אנוש

כתבו הארזי"ל (פע"ח סעודת ליל שבת) והשפת אמת (ויקרא פסח תרנד) ובעל ה"סדורו של שבת" (שורש ג' ענף ד) שהטעם שתקנו חז"ל לעשות את הקדוש בליל שבת דוקא על הנין, מפני שטבעו של משקה הנין שהוא משמח את לב האדם, כמו שכתוב (תהילים קד טו): "זיין ישמח לבב אנוש" וכן כתוב (משלי לא ו): "תנו שכר לאובד זיין למרי נפש" כי הנין משמח את לב האדם, כמובא בחז"ל (פסחים קט). כי טבעו של משקה הנין שהוא משמח מהאדם את כל הכעסים והדברים המעצבים עליו, ולכן תקנו חכמים לעשות את הקדוש בליל שבת דוקא על הנין, וזאת כדי שהאדם יעשה את הקדוש מתוך שמחה ותודנה גדולה וברצון הלב בשלמות.

הנין הוא בסוד עץ הדעת טוב ורע

ועל פי סודם של דברים הטעם לכך הוא, מפני שהנין הוא בסוד עץ הדעת טוב ורע, כי הוא המאכל היחיד אשר בו ישנם שני נגודים חזקים ההפוכים לגמרי אחד מחברו, כמו שכתבו חז"ל (יומא עו): למה נקרא הנין תירוש? כי מי ששותה ניין, זכה - נעשה ראש, לא זכה - נעשה רש, ועוד כתבו חז"ל על הנין: זכה - משמחו, לא זכה - משממו.

וכן אמרו חז"ל (ירושלמי מעשר שני ב'): יש שותה ניין וטוב לו - וזה ת"ח, ויש שותה ניין ורע לו - וזה עם הארץ.

כי הנין הוא המשקה הקרוב בקשרו ביותר - הן לפנים הגדול ביותר, והן לתקון הגדול ביותר, כי הוא בסוד "עץ הדעת טוב ורע" אשר הוא היה עץ הגפן, כמו שכתבו חז"ל.

ולכן ביום השבת אשר בו כל עם ישראל עולים למדרגת אדם הראשון קדם החטא, כי ביום השבת אין את אחריות החטא של אדם הראשון, משום כך ביום השבת הנין הוא רק בכחיות "זיין המשמח" וזוכים על ידו לשמחה גדולה, כמו כן ע"י שמקדשים את קדוש היום דוקא על הנין, מתקנים את חטא אכילת עץ הדעת אשר היה ביין.

אבות ובנים

6. כמה יהודים נרצחו בעקבות הריגתו

- מי יותר חשוב, עם ישראל או של זכריה הנביא בבית המקדש?
 - א. 50 אלף.
 - ב. מיליון איש.
 - ג. 940 אלף.
 - ד. 800 אלף.

7. חמש עשרה מדרגות היורדות מעזרת

- ישראל לעזרת נשים (שבבית המקדש) - כנגד מה?
 - א. 15 השבטים הקדושים.
 - ב. 15 פרקי שיר המעלות שבתהילים.
 - ג. 15 שופרות שתוקעים בהם הכהנים.
 - ד. 15 מלחמות שעשה דוד המלך.

8. מה קרה לבנו של רבינו גרשום מאור

- הגולה?
- א. המיר דתו והתאסלם.
- ב. נפטר בגיל 18
- ג. טבע בים האוקיינוס.
- ד. נמסר לשלטונות בגלל העלמות מס.

9. למי הקב"ה לא רוצה לסלוח

- א. לעובד עבודה זרה.
- ב. לרובח את הנפש.
- ג. לאומר "שלום יינה לי כי בשירותי לבי אלך".
- ד. למלכין פני חבירו ברבים.

10. אפרית נמלח שרפה כל ארצה - מתי זה היה?

- א. כשכבשו עם ישראל את הארץ.
- ב. במלחמת סיסרא עם ישראל.
- ג. במלחמת סנחריב.
- ד. 7 שנים אחרי חורבן בית המקדש.

11. מה פירוש המשפט 'לפום גמלא שיחנא'?

- א. בפה הגמל יש שחין.
- ב. הגמל אוכל שיחנא.
- ג. על הגמל מושחים משחה בשם שיחנא.
- ד. לפי כח הגמל יטעינוהו משא.

תשובות

6' 8' 8' 9' 5' 4' 3' 2' 1' 0'

"העדרתי בכם היום את השמים ואת הארץ החיים והמנות נתתי לפניך הברכה והקללה, ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך" (דברים ל, יט).

(התשפ"ב) "למען תחיה אתה וזרעך" – ר"ת לאות. והוא רמז לתפילין, הנקראים אות, ונאמר בהם "לאות", שנאמר (דברים ל, ט): "וקשרתם לאות על ירך", ואמרו בגמרא (מנחות מה, ב-ג): ונאמר ריש לקיש: כל המניח תפילין, מאריך ימים, שנאמר (ישעיה לח, טז): "אדני עליהם יחיו, ולכל בהן חיי רוחי, ותחלימני ותחניני". עכ"ל. ודוק.

ורומו גם לאות הברית, שנקראת אות, ונאמר בה "לאות", שנאמר (בראשית יח, יח): "ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם". וזה כי אמרו חז"ל (שבת קל"ב, ב): אלמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ, שנאמר (ירמיה לג, כה): "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שקמתי". עכ"ל. הרי שחיי העולם כולו תלוי באות הברית.

ורומו גם לאות השבת, שנקראת אות, שנאמר (שמות ל"א, יג): "אף את שבתתי תשמרו כי אות הוא ביני וביניכם", ונאמר (שם, ט): "ביני וביין בני ישראל אות הוא לעולם". וגם בה נאמר "לאות", שנאמר (יחזקאל כ, יב): "ונגס את שבתותי נתתי להם להיות לאות ביני וביניהם לדעת כי אני ה' מקדשם". ונאמר (יחזקאל כ, כ): "ואת שבתותי קדשו והיו לאות ביני וביניהם לדעת כי אני ה' אלהיהם". והוא על פי דברי האור החיים הקדוש (בראשית ג, ג), כי העולם נברא לששה ימים, ובשבת ניתנת בו חיות לעולם לעוד שבעה ימים, עד לשבת הבאה, וכן חוזר חלילה. ובתוך דבריו שם כתב כך: "גלה, פי בשעת הבריא לא ברא ה' פח בעולם זולת לעמד ששת ימים, לטעם הנודע לו, גם ידוע ליודעי אמת. ונתחכם ה' וברא יום אחד, הוא ידוע לה', ובו ביום חוזר ה' ומשפיע נפש לעולם שעור המקיים עוד ששת ימים, וכן על זה הדרך. וזולת זה היום, היה העולם תורב בגמר ששת ימים, וחוזר לתהו ובהו, וצריך ה' להכנינו פעם ב'. ובאמצעות שבת העולם עומד". עכ"ל, עיין שם באריכות. ונמצא שגם באות השבת תלויים חיי כל העולם.

[תורת מאיר | הרב מאיר מושיאשווילי שליט"א]

החפץ חיים

קונטרס 'שפת תמים'

פרק ו' | יבואר בו גנות האוהזים במדת השקר

וכן מי שמשבח במעלות שאינן נמצאות בו. אמר שלמה ע"ה, לא נאווה לנבל שפת יתר אף כי לנדיב שפת שקר. פי' אין לנבל להתנאות ולהתנשא במעלות אבותיו, כי אמר במקרא שלמעלה מזה ותפארת בנים אבותם. אף כי אין לנדיב להתכבד בשקר ולאמר כה עשיתי ופזרתי, ולא כן עשה. וזה גנאי לכל אדם, וכל שכן לנדיב.

ויש עוד אחרים שחוליים קל מחולי כל אלו, שאינם קבועים כל כך בשקר אלא שלא יחשו להתרחק ממנו, ואם יזדמן להם יאמרוהו, ופעמים רבות יאמרוהו דרך שחוק או כיוצא בזה בלא כונה רעה. ואמנם החכם הודיענו שכל זה הוא הפך רצון הבורא ברוך הוא ומדת חסידיו, הוא מה שכתוב (משלי י"ג) דבר שקר ישנא צדיק, והוא מה שבאה עליו האזהרה מדבר שקר תרחק. צא ולמד שלא נאמר בשום עבירה לשון הרחה כמו בזו, להעיר לנו על ההרחקה הגדולה והבריחה הגדולה שצריך לברוח מזה.

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

שערי ארוכה אות צ

"צדק צדק תרדף למען תחיה וירשת את הארץ אשר ה' אלהיך נתן לך" (דברים טז, כ).

ה'ארץ אשר ה' אלהיך נותן ראשי תיבות גימטריא 'אלול'. לרמוז דבחוודש אלול צריך אדם להרבות צדקה. משום הכי כפל בפסוק 'צדק צדק' שצריך להרבות צדקה בכפלים ובוה יזכה לחיי העולם הזה וחיי העולם הבא, והיינו דקאמר 'למען תחיה'. והנה אלול במילוי אל"ף למ"ד וא"ו למ"ד גימטריא המילוי הצדקה עם הכולל. ועוד כשתחשב כל מילת אלול במילוי כאמור, הרי גימטריא 'הצדקה חיים'. לומר דבחוודש הזה כשירבה האדם בו צדקה יזכה לחיים, דעל ידי הצדקה ניצל האדם ממיתה וזוכה לחיים, ובפרט בחודש אלול כשירבה בו צדקה עם התשובה.

שבוע אחרון לזכות בצדקה לראש השנה למשפחות נזקקות עם חלוקת סלי המזון בס"ד, למי שלא הספיק להודרו ולהשתתף בזכות העצומה!

ניתן אחרי ראש השנה לתרום לעמותה לפדיון כפרות לפני יום הכיפורים.

כתיבה וחתימה לכולם, עמותת בצדקה תכונני

גם אתם יכולים לתמוך בעלון העמותה ולזכות בהקדשה!

הקדשה למשך חודש

הקדשה לשנה שלמה בעלון

זכות ביכורי הרבים

הקדשה חד פעמית בעלון

חלוקת סלי מזון שבועיים

מתן ומענה לחוסרים ביתיים בסיסיים

חלוקת סלי לידה ליולדת ולתינוק

ועוד פעילויות תמיכה בחגים ומועדים

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות עמותת "בצדקה תכונני" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת כלכלית ע"י מתן סיוע כלכלי רחב היקף העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:

aloni@gamah.org - מייל לכל מטרה

אתר העמותה WWW.GAMAH.ORG

054-6091685 | 054-4785404

לתרומות

בנק לאומי (10) | סניף 858 | מספר חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104

קוד מוסד להרשאה בחשבון הבנק 21965

ניתן לתרום גם דרך "נדרים פלוס" ונדרים באשראי בטלפון ובאתר

לתרומה טרקה את הברקוד

עמותת חפץ חיים
נתינת אה מהלך לנזקקים

לעברך בברית השם ובאלתו

לעברך בברית ה' אלוהיך ובעלתו אשר ה' אלוהיך כורת עמך היום. עיקר חכמת האדם להיות נגד עיניו האחרית. מה יקרה בסופו? כי זה אות כי כבר שב שכלו להיות שורר בביתו. כי זה כוח השכלי לקרב הרחוקות, העתיד כהווה. איזהו חכם הרואה את הנולד. עכשיו הוא רואה בהווה את הנולד. מי שיש לו כוח שכלי, הוא יכול לקרב דבר רחוק ולראות אותו עכשיו. הוא רואה את העתיד כבר כהווה. וזה לא יכול להיות רק אם כבר העמיק בה חוכמה. הוא מוציא מכח אל הפועל את הכח של הנפש המשכלת. הוא מבין את העונג של חכמה ומדע. הוא יודע להבדיל הבדלה בין עובר לקיים. החיים האלה עוברים חולפים. מה קיים זה הנצח. לשם אתה מיועד. ואם הוא יודע להבדיל, אשריו ואשרי חלקו הוא בעל שכל. הוא יודע להבדיל בין עונג מצומצם לעונג רחב בלי מצרים. זאת אומרת העונג פה חולף אחרי דקות ונשכח. העונג הנצחי לא פוסק. ויש גם הבדל בין עונג שהוא מעורב בעצבים ברובו, לעונג זך ובהיר בלי שום תערובת של עצב. רק כולו מחמדים בלי הפסק. בקיצור, עיקר חוכמת האדם לנגד עיניו האחרית, ושהשכל יקרב את המציאות האמיתית מפני הדמיון החולף. בזה יבטל את נועם התאוות הבהמיות ואת הרצון השוטף למידות מגונות, ואז יתעצם כוח השכל לעמוד על תכונתו של השכל, ויוכל לקרב את העתיד לראות אותו כבר בהווה, ויעמוד נגד עיניו מה יהיה עוצם החרטה באחרית, אם יגיע לשם ולא יהיה מוכן, כמה תהיה החרטה באחרית. כי אז יתברר לו ההבדל בחוש בין עולם חולף לעולם קיים, הוא יראה את זה בחוש. ובפרט שאז כבר יחלפו ויעברו כל ההנאות המדומות, ואז הצער יהיה קיים לזמן ארוך מאוד ועצום מאוד. מי יכול לסבול זאת? וזאת החכמה האמיתית שראוי להיקרא חכם בעבורה, כי הוא מכיר דבר כמו שהוא. הוא לא מדומיין ולא יטפל בו המלאך דומא. וזהו יסוד החכמה. ואם אדם יתבונן בדברים הקצרים האלה שאמרנו שהם מעט חכמות, אבל הם רבי האיות. על זה כרת איתנו הקדוש ברוך הוא ברית לעוברך בברית אדוני ובעלתו. זאת אומרת עברנו בברית וכריתת ברית היא לא פוסקת וגם אלה שבועה. 'אשר ה' כורת עמך היום' ולא איתכם לבדכם אנכי כורת את הברית ואת האלה הזאת. כי את אשר

ישנו פה עמנו ואת אשר איננו פה עמנו היום. גם דורות הבאים עמנו במעמד הר סיני וגם עמדו בברית והאלה והם מחויבים כולם לעמוד בזה. הנה מבואר כי כמו שאנו מחויבים לקבל הברית, כך אנחנו מחויבים לקבל האלה. וקבלת האלה היא הידיעה וההתבוננות בה. כי לא היה רצון השם לקבל בניו לחינם. אלה גם מלשון קללה. לא רצה הקדוש ברוך הוא לקבל בניו לחינם. אבל רצה להבין אותם, שיבינו שיש הכרחיות בקבלת הברית. זה לא ברית ואפשר להפר אותה, אלא יש עליה קללות שחלילה יבואו אם לא מקיימים. היינו העובר על התורה מוכרת, חס ושלום, לעלות. מזה התבוננו הבנים להתחזק בקיום התורה, וזו הייתה הכוונה בהעברת ישראל בברית ובאלה. מי שאינו מכין את עצמו להבין את אחריתו, אז ודאי שהוא עובר על האלה. וכבר אמר הכתוב, והתברך בלבבו לאמור שלום יהיה לי. זאת אומרת, הוא מרגיע את עצמו שלא יקרה לו שום דבר, שלום יהיה לי. אומר הרמב"ן, זיכרוננו לברכה, שלום יהיה לי, כי אינו מקבל עליו האלות. ואז מה יקרה? אז יעשן אף אדוני וקנאתו באיש ההוא. וכתוב, ורבעה בו כל האלות הכתובה בספר הזה. כל הקללות יחולו על ראשו. והאלה מצאה כן לשכון אצלו. יען כי אינו רוצה למרר את לבבו הערל. הלב ערל, יש עורלת הלב, והוא לא מסיר אותה. והוא לא רוצה למרר את הלב הערל, את העורלה הזאת. ממילא ימררו את חייו. והוא רוצה לפתות את עצמו, שלום יהיה לי. למה הוא אומר את זה? כי הוא רוצה לחיות בלחתו, בהרחבת הלב. והרי זה כמי שממאן בתורת השם וברפואתו. הוא לא מעוניין, אני אסתדר לבד, הכל בסדר. בזה הוא פורק עול מלכות שמים, ויעשן אף השם וקנאתו עליו, ותברץ עליו כל האלה. מי שמורגל בעיון דק, מבין כי מי שאינו עוסק בהכנת הבינה, בעוצם החרטה, מה שיהיה באחריתו, הרי זה אדם שממש אומר שלום יהיה לי. הוא לא מתבונן בכלל בכל הדברים שדיברנו עד עכשיו. באדם כזה, כמובן, הוא צפוי לקללות, ואל יתפלא אחר כך על מה ולמה באו. עוד דברים נוראים בבאורו של הרמב"ן, זיכרוננו לברכה. אמנם די במה שכתבנו, כי האומר שלום יהיה לי, שאינו משיב אל ליבו אחריתו כי רע ומר הוא, והוא רוצה לחתו בהרחבת הלב. והפסוק מעיד עליו כי חס ושלום יצא מרעה אל רעה, כיוון שהוא

הורגל בזה. ואז למען שפות הרבה את הצמאה וגדול עונו מנשוא. ורבעה בו כל האלה רחמנה לצלן. הרי מבואר גדול החיוב של ההתבוננות להשכיל ולהיטיב. להשתמש בשכל למה שאמרנו בתחילה, להתבונן באחרית. זה תכף ומייד יכול להיות. והנה מבואר בפסוק כי העברת הברית והאלה היא גם למי שאיננו פה. כוונת האלות, זה כמו שכתוב, והנה טוב מאוד בבראשית, זה מוות. להכניע את הנפשות. זה שיש מוות זה טוב מאוד. זה מכניע את הנפשות. וגם האלות זה בא להכניע את הנפשות, כל העונשים. זה בא להכניע את הנפשות. לשמור על האדם שלא יהיה חטא ויקבל את השכר המובטח לו. ואם כן את אשר איננו פה שלא היה אז בעת שענו הלוויים בקול רם וגם בעת ששאל השם יתברך על ידי משה רבנו את כל התוכחות, האם הוא יכול להתפעל, אדם בימינו, כמו אלה ששמעו מפי משה רבנו פנים אל פנים, מפה אל פה? וגם במעמד הלוויים שהיו בהר עיבל והר גריזים לפני כל ישראל? ומהי העברה בברית ובאלה? הרי לא עברנו אנחנו, הם עברו. ועל כן כמו שביארנו שהכנות להתחכם ולהבין אחרית דבר מראשיתו זה נקרא לעבור בברית. ואם כן מי שאינו מקבל הרפואה של הקדוש ברוך הוא זה כאילו אומר לקדוש ברוך הוא אי אפשר בתורתך ואי אפשר ברפואתך רחמנא לצלן. כמו שלוש אמר לאברהם אי אפשר בך ובאלוקיך. ועל כן מי האיש החכם ויבין את זאת? ייקח את הרפואה של הקדוש ברוך הוא, יתבונן באחריתו, יסיק את המסקנות ולא יצטרך לאלות בשווה ורפא לו. אז אם כן, עכשיו שאנחנו שבוע וחצי לפני ראש השנה, זה הזמן להיכנס בברית השם ובאלתו לרפואתנו. ולכן אנחנו תמיד מגיעים לפני ראש השנה לפרשת ניצבים. כי עם ישראל כשעמדו בברית הזאת היו בעלי תשובה גמורים. ובמקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים לא יכולים לעמוד. אז חובתנו עכשיו להשכיל להתבונן באחרית, לראות את העתיד כבר בהווה, לקיים את התורה כרצונו של הקדוש ברוך הוא, ואז יהיה לנו טוב כל הימים, בין בעולם הזה ובין בעולם הבא. אמן.

מתוך הרצאתו של כבוד הרב אמנון יצחק שליט"א בבית מדרש קהילות פז, בבני ברק בתאריך 08.09.2020
לשמיעת שיעורים והרצאות חייגו (גם מטלפון כשר) 077-3532243

להצלחת כל עם ישראל
שיפלו אויבינו ויחזרו
כולם לשלום לביתם
מהרה

לזיווג הגון מהרה
שלומי בן רינה
אריאל בן רוזה
אבנר מואיז בן משה

לעילוי נשמת
רחל בת אהרן ויפה
אמנון בן בלהה
גיורא בן שרה וישראל

לזרע של קיימא
טופז בת אילנה
לעילוי נשמת
אהרן בן יחיא

לעילוי נשמת
ציון בן יהודה
אבנר בן יהודה
אפרים בן שושנה

להצלחת מוסדות
'לדעת חכמה ומוסר'

לרפואה שלמה מהרה
חיים שמואל בן חנה
דייז בת חביבה
מיטל בת סולטנה
רינה בת איבון

לעילוי נשמת
מאור גוזי בן משה
יוסף בן דונוטה
יוסף בן שושנה ימיני